

ПРИНЦИПИ ФОРМУВАННЯ БЕЗБАР'ЄРНОГО АРХІТЕКТУРНОГО СЕРЕДОВИЩА ГРОМАДСЬКИХ ПРОСТОРІВ СУЧАСНИХ МІСТ

О. А. ПОПОВА,

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова (м. Харків, Україна)*

E-mail: olya1331@rambler.ru

Міста України не пристосовані до проживання маломобільних груп населення, до яких відносяться інваліди по слуху і зору, громадяни з порушенням опорнорухового апарату та їх супроводжуючі, літні люди, діти. Так само не мають змоги вільного доступу до об'єктів соціальної і виробничої інфраструктури люди, які ведуть активний спосіб життя - пересуваються на велосипедах і роликах, з багажем, дитячі коляски і т.д. Таким чином, стає потреба в створенні безбар'єрного архітектурного середовища громадських просторів, що відповідає потребам сучасного суспільства.

Організація середовища для фізично ослаблених людей неможлива без урахування їх антропометричних особливостей. Структура антропометричних ознак, дозволяє в повній мірі простежити взаємозв'язок в системі "людина - діяльність - життєвий процес - простір". Антропометричні ознаки поділяються на дві основні групи: класичні з урахуванням поздовжніх розмірів і пропорцій, тотальних розмірів, форми окремих частин тіла представників кожної групи користувачів, і ергономічні з урахуванням статичних ознак (розміру окремих частин тіла, що визначають розміри предметів обладнання); динамічних (розміри, визначені переміщенням в просторі), габаритних (найбільші і найменші розміри тіла), гоніометричних (рухливість в суглобах, що впливає на розміри сенсомоторного поля) і перісоматичних (відстані від тіла до поверхонь обладнання, що визначаються в сукупності зі статичними ознаками розміри робочого простору).

Окремі категорії фізично ослаблених осіб потребують допоміжних засобів пересування (палиці, милиці, ходилки) і інватехніки (крісла-коляски). Це диктує зміну (збільшення) сенсомоторного поля, що вимагає коригування габаритів приміщень, удосконалення середовища відповідно до реальних можливостей фізично ослаблених осіб, які зберегли здатність до самостійного пересування і самообслуговування, розширення поля їх вибору, підвищення шансів на повноцінне життя. Надзвичайно важливим є створення єдиної безбар'єрної системи, що включає не тільки інтер'єр житла і об'єктів громадського обслуговування, а й загальнодоступні відкриті простори, які виконують ко-

мунікативну функцію. При формуванні безбар'єрного архітектурного середовища громадських просторів сучасних міст необхідно враховувати основні принципи, які включають в себе досить широкий спектр компонентів, всеосяжний облік яких дозволить більш раціонально і повноцінно провести удосконалення існуючих містобудівних структур, створити повноцінне соціально-психологічне, архітектурно-виразне середовище, що відповідає вимогам сучасного суспільства. До головних принципів належать:

Принцип адаптивності – створення гнучкої структури з ефективною адаптивною здатністю.

Принцип поліфункціональності – передбачає поєднання в структурі безбар'єрного архітектурного середовища кількох споріднених функцій, з виділенням провідної, домінуючої функції.

Принцип структурованості – поєднання складових елементів середовища за законами композиційної цілісності, організація зручної системи комунікацій, раціональна функціональна схема.

Принцип інформативності – передбачає кілька рівнів інформаційного насичення архітектурного середовища: візуальна ідентифікація архітектурного об'єкта за його функцією; інформативні елементи для вільної орієнтації в просторі

Принцип екологічності – передбачає використання альтернативних джерел енергії, економію (вторинне використання) земельних ресурсів, наявність природно-ландшафтних компонентів, дотримання законів еко-естетики в архітектурі.

Принцип психологічної комфортності – поєднує якості інтер'єрного (закритого) та відкритого середовища та допомагає людині адаптуватися в урбанізованому оточенні.

Принцип стимулювання соціальних комунікацій – передбачає включення в структуру існуючого міста нових категорій громадських просторів, які ініціюють соціальні взаємодії між різними групами населення.

ГУМАНІСТИЧНИЙ СВІТОГЛЯД В МІСТОБУДІВНИЦТВІ

С. С. ТОПАЛ,

Одеська державна академія будівництва та архітектури (м. Одеса, Україна)

E-mail: svetlanastopal@gmail.com

Місто являє собою складний, багатоманітний живий організм, що постійно розвивається та вдосконалюється. Вироблення стратегії розвитку міста ґрунтується на його фактичних можливостях і ідеальних